

Anna Piniewska

„Powiedzieć, powiedzieć, powiedzieć. O mowie pozornie zależnej w dramaturgii Wiesława Myśliwskiego

Celem pracy magisterskiej jest analiza dramaturgii Wiesława Myśliwskiego ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia mowy pozornie zależnej. Rozdział pierwszy stanowi ramę teoretyczną. Mowa pozornie zależna w dramacie nie została do tej pory naukowo opracowana, dlatego autorka przywołuje stan badań dotyczący prozy, który musi stanowić punkt odniesienia dla refleksji dramatologicznej. Rozważania dotyczące sztuk Myśliwskiego osadzone są w kontekście genologicznym (zagadnienie dramatu ludowego), skojarzonym z horyzontem krytyki tematycznej (tzw. nurtem chłopskim w literaturze).

W kolejnych rozdziałach analizie i interpretacji – m. in. za pomocą metody *close reading* – poddane zostają następujące utwory: *Złodziej*, *Requiem dla gospodyni* oraz *Drzewo*. Przy każdym z dramatów autorka opisuje strategie wykorzystania mowy pozornie zależnej oraz rozpatruje jej wpływ na funkcjonowanie świata przedstawionego oraz bohaterów, a zwłaszcza ich języka (zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i wspólnotowym).

W wyniku przeprowadzonych analiz autorka przedstawia typologię wypowiedzi w mowie pozornie zależnej. Rozważania podjęte w pracy dotyczą nie tylko klasycznych przykładów użycia tej konstrukcji, lecz także tych niekanonicznych: sposobów zacierania granic pomiędzy mową niezależną a pozornie zależną. Zabieg ten okazuje się charakterystycznym chwytem dla poetyki Myśliwskiego.

Podjęte badania prowadzą do wniosku, że mowa pozornie zależna nie musi być kojarzona (jak w dotychczasowej refleksji poetologicznej czy teoretycznoliterackiej) z psychologizacją postaci czy prozatorską narracją personalną; ogólnie rzecz ujmując – z literackością. Autorka pracy wykazuje, że forma ta może wiązać się z oralnością: z ludowymi formami konstruowania ustnych opowieści, zamkniętymi w słowie dramatycznym.